

Αθήνα, 09/07/2012

«Ο θεσμός των μετακλητών υπαλλήλων»

Ένα από τα προτεινόμενα μέτρα για την εξεύρεση ισοδύναμων δημοσιονομικών μέτρων είναι και η κατάργηση του δαπανηρού θεσμού των μετακλητών υπαλλήλων, θεσμού που αναπαράγει τις «αμαρτωλές» συνήθειες του πελατειακού κράτους.

Το καθεστώς των μετακλητών υπαλλήλων που υπηρετούν σε γραφεία Υπουργών, πολιτικών προσώπων (Γενικών και Ειδικών Γραμματέων) και Βουλευτών ρυθμίζεται από μια σειρά διατάξεων καθώς και από τον Κανονισμό της Βουλής.

Ωστόσο για τις προσλήψεις όλων των κατηγοριών υπαλλήλων το Σύνταγμα προβλέπει συγκεκριμένες εγγυήσεις για την τήρηση των αρχών της ισότητας, της αξιοκρατίας και της διαφάνειας. Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν όχι μόνο τους μονίμους υπαλλήλους αλλά και τους συμβασιούχους ορισμένου χρόνου.

Μοναδική κάμψη των παραπάνω αρχών παρατηρείται στο καθεστώς πρόσληψης των μετακλητών υπαλλήλων (σύμβουλοι, προσωπικό διοικητικής υποστήριξης) που υπηρετούν στα γραφεία των Υπουργών και των βουλευτών, οι οποίοι επιλέγονται και προσλαμβάνονται χωρίς κανένα κριτήριο, πέρα και έξω από τις αρχές της διαφάνειας, της αξιοκρατίας, της ισότητας. Η παρέκκλιση από τις αρχές αυτές θα μπορούσε ενδεχομένως να επιχειρηθεί να δικαιολογηθεί με τα εξής

επιχειρήματα: 1) Οι μετακλητοί υπάλληλοι λόγω της φύσης των καθηκόντων τους θα πρέπει να απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη των προϊσταμένων τους και 2) Η επιλογή τους γίνεται ελεύθερα από την αγορά καθόσον παρέχουν επιστημονικό και συμβουλευτικό έργο.

Όμως:

1) Η ίδια η φύση των καθηκόντων των μετακλητών υπαλλήλων τους καθιστά **κατ' ουσίαν εμπλεκόμενους με άσκηση δημόσιας εξουσίας**. Αν και δεν ανήκουν στην ιεραρχία της Δημόσιας Διοίκησης, όμως εμπλέκονται ενεργά στις διαδικασίες της και όπως δείχνει η εμπειρία βρίσκονται οιονεί παράπλευρα αλλά και ανώτερα ακόμη και από τους Γενικούς Διευθυντές αφού αποτελούν εκπροσώπους των Υπουργών. Το έργο που παρέχουν αφορά κατεξοχήν τη Δημόσια Διοίκηση και τις καθημερινές της λειτουργίες, από το διαχειριστικό μέχρι το νομοθετικό επίπεδο. Όμως για την άσκηση τόσο σημαντικών αρμοδιοτήτων **δεν τηρείται καμία αρχή από τις ισχύουσες για τις υπόλοιπες προσλήψεις**.

3) Η εμπιστοσύνη των προϊσταμένων μπορεί να διασφαλιστεί και με άλλους τρόπους. Ας μην ξεχνάμε ότι τις περισσότερες φορές οι μετακλητοί υπάλληλοι **αποτελούν κομματικά στελέχη ή πρόσωπα που προέρχονται από την εκλογική περιφέρεια του εκάστοτε πολιτικού στελέχους, ή, ακόμη χειρότερα, απλώς συγγενείς του...**

Δημιουργείται έτσι ένα καθεστώς, κατά το οποίο στελέχη που ασκούν κρίσιμη εξουσία δίπλα στην κορυφή της ιεραρχικής πυραμίδας και ασκούν ουσιαστική δημόσια εξουσία, αποτελούν δηλαδή μία διοίκηση πάνω από τη διοίκηση, **αλλά δεν διαθέτουν τις εγγυήσεις των υπόλοιπων δημοσίων υπαλλήλων**.

Ταυτόχρονα, με την απόλυτη ασυδοσία στην επιλογή αυτών των υπαλλήλων, προκαλείται το δημόσιο αίσθημα και η νομιμοποίηση των δημοκρατικών και κρατικών θεσμών υφίσταται συνεχώς πλήγματα, σε μια συγκυρία κατά την οποία αυξάνεται η δυσπιστία των πολιτών προς αυτούς.

Επιπλέον, η παρουσία μεγάλου αριθμού μετακλητών υπαλλήλων **επιβαρύνει υπέρμετρα τον κρατικό προϋπολογισμό**, κάτι που αποτελεί παράδοξο στη συγκεκριμένη δημοσιονομική συγκυρία. Όταν κύριο ζητούμενο είναι για την κυβέρνηση η μείωση της μισθολογικής δαπάνης του Δημοσίου και οι μειώσεις στους μισθούς είναι ραγδαίες, ο προϋπολογισμός συνεχίζει να προβλέπει ιδιαίτερα μεγάλα κονδύλια για τη μισθοδοσία των μετακλητών υπαλλήλων.

Αποτελεί επίσης παράδοξο το γεγονός ότι ενώ στη Δημόσια Διοίκηση υπηρετούν **χιλιάδες αξιόλογα στελέχη με πολύ υψηλά προσόντα τα οποία μάλιστα έχουν διακριθεί σε Διαγωνισμούς**, οι οποίοι αποτελούν τον τρόπο πρόσληψής τους, να διορίζονται τελικά ως σύμβουλοι ή υπάλληλοι σε γραφεία Υπουργών άλλα πρόσωπα εκτός της Διοίκησης που προσφέρουν το ίδιο έργο (στην καλύτερη περίπτωση, γιατί όπως φανερώνει η κοινή πείρα οι μετακλητοί υπάλληλοι υστερούν καταφανώς στις γνώσεις λειτουργίας της Διοίκησης τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο).

Τέλος, **ενδεχόμενο επιχείρημα ότι αν χρησιμοποιηθούν στελέχη της Διοίκησης σε αυτούς τους ρόλους θα απογυμνωθούν οι Υπηρεσίες έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη μόνιμη επίκληση από πλευράς της Κυβέρνησης και των δανειστών ότι ο αριθμός των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα είναι μεγάλος και πρέπει να μειωθεί.**

Για τους λόγους αυτούς, η ΕΝΑΠ προτείνει:

1) Κατάργηση του θεσμού των μετακλητών υπαλλήλων και αντικατάστασή τους από υπηρετούντες δημοσίους υπαλλήλους με διατήρηση μόνο ορισμένων επιστημονικών συνεργατών για την επίτευξη ειδικού σκοπού. Οι συνεργάτες αυτοί θα πρέπει να έχουν σπουδές σε συναφές πεδίο με τη θέση που υπηρετούν και να έχουν αξιολογηθεί προηγουμένως από το ΑΣΕΠ.

Οι εντελώς ανεξέλεγκτες σήμερα θέσεις συμβούλων μπορούν να καλύπτονται από υπηρετούντες δημοσίους υπαλλήλους ειδικών προσόντων, που θα ανήκουν στον διϋπουργικό κλάδο, ο οποίος προτείνεται να συσταθεί. Ακόμη όμως και χωρίς την ύπαρξη του κλάδου, είναι δυνατόν να καθοριστούν τα προσόντα των υπαλλήλων αυτών: Μπορούν να είναι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ, οι οποίοι έχουν επιλεγεί μέσω εξαντλητικού και αδιάβλητου διαγωνισμού κι έχουν παρακολουθήσει τη μοναδική στη χώρα εκπαίδευση παραγωγικής Σχολής σε θέματα δημόσιας πολιτικής και άσκησης διοίκησης. Μπορούν να είναι επίσης απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με διδακτορικό, ή ενδεχομένως και μεταπτυχιακό τίτλο. Το ελληνικό δημόσιο διαθέτει άλλωστε **επαρκέστατη δεξαμενή τέτοιων στελεχών.**

2) Ακόμη και αυτοί οι μετακλητοί υπάλληλοι που διορίζονται ως επιστημονικοί συνεργάτες θα πρέπει να πληρούν τις στοιχειώδεις εγγυήσεις που ισχύουν για το υπόλοιπο προσωπικό. Για το λόγο αυτό προτείνεται ότι για να διοριστεί κάποιος μετακλητός υπάλληλος, θα πρέπει να διαθέτει απαραίτητως **πιστοποιητικό επάρκειας από το ΑΣΕΠ, υπό τη εποπτεία του οποίου θα πραγματοποιούνται αυτές οι προσλήψεις. Για το πιστοποιητικό αυτό θα μετέχει σε διαγωνισμό με**

ερωτήματα πολλαπλών επιλογών, Η δαπάνη για την διεξαγωγή των τεστ αυτών θα καλύπτεται από σχετικό παράβολο.

Με τον τρόπο αυτό εισάγεται η άγνωστη ως τώρα «έννοια του υγιούς εργασιακού ανταγωνισμού» και ξεπερνιέται η «εντεινόμενη αδυναμία να ευθυγραμμιστεί ο δημόσιος τομέας με σύγχρονες τάσεις της αγοράς και κατά συνέπεια να προσελκύσει υψηλής στάθμης στελεχιακό δυναμικό από τον ιδιωτικό τομέα», όπως αγωνιά η Εισηγητική Έκθεση του προϋπολογισμού 2012.

Ο διαγωνισμός αυτός θα διεξάγεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, π.χ κάθε 3 μήνες και δικαίωμα συμμετοχής θα έχουν φυσικά όλοι όσοι πληρούν τα κριτήρια (πχ πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τίτλοι ξένων γλωσσών, μεταπτυχιακό δίπλωμα). Από τους επιτυχόντες να λάβουν το σχετικό πιστοποιητικό από το ΑΣΕΠ κάθε Υπουργός θα έχει την ευχέρεια να επιλέγει το στέλεχος που κρίνει ως κατάλληλο, από την ομάδα («δεξαμενή») που θα δημιουργηθεί.

Με τις ρυθμίσεις αυτές επιτυγχάνεται εξυγίανση στον τρόπο λειτουργίας του πολιτικού συστήματος που λειτουργεί σήμερα με όρους απόλυτης αδιαφάνειας, δίνοντας το έρεισμα για απόλυτη απονομιμοποίηση από την κοινωνία. Ταυτόχρονα, θα ανακουφιστεί σημαντικά ο κρατικός προϋπολογισμός που επιβαρύνεται υπέρμετρα από εκατοντάδες θέσεις συμβούλων και διαφόρων συνεργατών.